

Sygn. akt IV Ka 472/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący:	SSO Ewa Rusin
Protokolant:	Marta Synowiec

przy udziale Julity Podlewskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2016 r.

sprawy **A. M.**

syna A. i A. z domu B. (...) r. we W. z art. 18 § 3 kk w zw. z art. 271 § 1 kk i art. 272 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 1 marca 2016 r. sygnatura akt II K 187/15

I. zmienia zaskarżony wyrok i oskarżonego A. M. uniewinnia od przypisanego mu czynu;

II. stwierdza, że koszty procesu w sprawie ponosi Skarb Państwa.

Sygn.akt IV Ka 472 / 16

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w Świdnicy oskarżył A. M. o to, że:

w marcu 2014 roku w nieustalonym miejscu, województwie (...), w zamiarze aby A. M. (1) dokonał czynu zabronionego polegającego na wyłudzeniu poświadczenia nieprawdy w postaci decyzji Starostwa Powiatowego w Ś. w przedmiocie rejestracji Pojazdu marki M. (...) o nr VIN (...) przez podstępne wprowadzenie w błąd funkcjonariusza publicznego uprawnionego do wydania decyzji co do autentyczności dokumentów dotyczących rejestrowanego pojazdu, swoim zachowaniem ułatwił popełnienie wymienionego przestępstwa w ten sposób, iż zobowiązał się wobec A. M. (1) do uzyskania stwierdzającej nieprawdę faktury dokumentującej kupno pojazdu marki M. (...) o nr VIN (...), a następnie namówił P. B. do wystawienia faktury z dnia 12.03.2014r nr (...) i po uzyskaniu od P. B. stwierdzającego nieprawdę dokumentu i przekazał go A. M. (1);

tj. o czyn z art. 18§3 kk w zw. z art. 271§1 kk i art. 272 kk w zw. z art. 11§2 kk.

Sąd Rejonowy w Świdnicy wyrokiem z dnia 1 marca 2016r.sygn. akt II K 187 /15 :

I. oskarżonego A. M. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. czynu z art. 18§3 kk w zw. z art. 272 kk i art. 18§2 kk w zw. z art. 271§1 kk w zw. z art. 11§2 kk i za czyn ten na podstawie art. 271§1 kk w zw. z art. 11§3 kk w zw. z art. 19§1 kk wymierzył karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk, w brzmieniu tych przepisów obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 roku, zawiesił oskarżonemu warunkowo wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności tytułem próby na okres lat 2 (dwóch);

III. na podstawie art. 44§2 kk orzekł przepadek na rzecz Skarbu państwa dowodów rzeczowych z pozycji 2-10 wykazu dowodów rzeczowych nr I/374/14 (k-210) pozostawiając przedmiotowe dowody rzeczowe w aktach sprawy;

IV. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych w sprawie, wydatkami obciążając Skarb Państwa.

Z wyrokiem tym w całości nie pogodził się oskarżony, wnosząc apelację tzw. osobistą.

Apelujący zaskarżonemu wyrokowi zarzucił, cyt.:

Na zasadzie art. 427§1 i 2 kpk oraz art. 438 pkt1) kpk:

1) obrazę prawa materialnego to jest art. 271§1 kk poprzez niezamieszczenie w opisie czynu, zawartym w pkt I części wstępnej wyroku, przypisanego następnie oskarżonemu w pkt I części dyspozytywnej wyroku, ustawowych znamion występku fałszerstwa intelektualnego, które miało zostać przez oskarżonego popełnione w formie zjawiskowej podżegania, w sytuacji gdy dokładne określenie zarzucanego, a następnie przypisanego oskarżonemu przestępstwa powinno każdorazowo zawierać m.in. niezbędny z punktu widzenia ustawowych znamion danego przestępstwa opis czynu, a tymczasem przypisane oskarżonemu popełnienie występku z art. 271§1 kk w formie zjawiskowej podżegania, nie zawiera wszystkich znamion czynu zabronionego stypizowanego w powołanym przepisie, a w szczególności tak istotnych jak identyfikacji P. B. jako „osoby uprawnionej do wystawienia dokumentu”, który to brak w opisie czynu przypisanego nie może być następczo kompensowany stwierdzeniami zawartymi w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia i musi skutkować uniewinnieniem oskarżonego od zarzutu popełnienia przestępstwa w komentowanym zakresie;

2) obrazę przepisów prawa materialnego, to jest art. 18§2 kk w zw. z art. 271§1 kk poprzez ustalenie winy i sprawstwa oskarżonego co do występku opisanego w tych przepisach, w sytuacji gdy z ustalonego w sprawie materiału nie wynika, aby P. B. w ogóle mógł zostać uznany za „osobę uprawnioną do wystawienia dokumentu” a to faktury z dnia 12 marca 2014 r. nr (...) bowiem wskazanego współoskarżonego nie łączył z właścicielem pojazdu marki M. (...) o numerze VIN (...) jakkolwiek faktyczny bądź prawny stosunek, stanowiący podstawę dla sporządzenia takiego dokumentu w postaci chociażby uprzednio zawartej umowy sprzedaży, komisju, agencji czy nawet zlecenia, a nawet gdyby traktować P. B. jako „osobę uprawnioną do wystawienia dokumentu” tj. faktury z dnia 12 marca 2014 r. nr (...), to nie stanowią poświadczenia nieprawdy, w znaczeniu określonym w art. 271§1 kk, oświadczenia woli lub wiedzy, wykorzystywane w toczącym się na podstawie przepisów prawa postępowaniu przed organami władzy publicznej, nie korzystają z ochrony powołanego przepisu dokumenty regulujące zobowiązania między osobami fizycznymi lub prawnymi, a nadto strona stosunku cywilnoprawnego nie może być bowiem sprawcą przypisanego przestępstwa z art. 271§1 w zakresie sporządzonych przez nią dokumentów odnoszących się do zawarcia, zmiany lub ustania tego stosunku;

3) obrazę przepisów prawa materialnego to jest art. 18§3 kk w zw. z art. 272 kk poprzez przyjęcie, iż oskarżony A. M. swoim czynem opisanym w pkt I części wstępnej wyroku wyczerpał także znamiona ustawowe pomocnictwa do przestępstwa z art. 272 kk, co w konsekwencji doprowadziło do wydania wyroku skazującego w tym zakresie w sytuacji gdy powołane przestępstwo ma charakter materialny i warunkiem realizacji znamion czynu zabronionego z art. 272 kk jest wydanie przez osobę upoważnioną dokumentu poświadczającego nieprawdę i zostanie dokonane z chwilą, gdy taki dokument zostanie wprowadzony do obrotu prawnego, co odznaczałoby przynajmniej sporządzenie dokumentu zawierającego poświadczenie nieprawdy na skutek wprowadzenia w błąd funkcjonariusza publicznego lub innej osoby upoważnionej do jego wystawienia, wobec czego w tak określonej definicji występku nie mieści się oddziaływanie na

inną osobę lub instytucję w celu poświadczenia nieprawdy w dokumencie, zaś – jak wynika z niekwestionowanych ustaleń faktycznych Sądu I instancji, zawartych w treści uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia – A. M. (1) nigdy nie otrzymał decyzji Starosty (...) w przedmiocie zarejestrowania pojazdu marki M. (...) o numerze VIN (...), który to dokument nie został wprowadzony do obrotu prawnego.

Wskazując na powyższe zarzuty, na zasadzie art. 427§1 kpk oraz art. 437 kpk skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie od zarzutu popełnienia przestępstwa opisanego w pkt I części wstępnej wyroku, przypisanego w punkcie I części dyspozytywnej zaskarżonego orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja okazała się na tyle zasadna, że musi skutkować zmianą wyroku przez uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu czynu.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż mimo wydania zaskarżonego wyroku wskutek uwzględnienia wniosku oskarżonego o skazanie go w ramach art. 387 kpk (wniosek o skazanie k. 306v., postanowienie k. 326 akt) apelację należy uznać za dopuszczalną w rozumieniu art. 447 § 5 kpk. Jak to bowiem wynika ze sformułowanych w niej zarzutów, apelujący zarzucił obrazę prawa materialnego art.18 § 2 kk, art. 271§ 1 kk oraz art. 272 kk, a nie zarzuty określone w art. 438 pkt.3 i 4 kpk, związane z treścią zawartego porozumienia, o którym mowa w art. 387 kpk.

Po drugie, ustalenia faktyczne leżące u podstaw zaskarżonego wyroku nie mogą zostać uznane za prawidłowe, zaś charakter owego uchybienia ma wpływ na treść wyroku, a zatem oczywistym pozostaje, że błędne ustalenia faktyczne czynią utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku niemożliwym. Ponieważ stan dowodów sprawy nie powoduje konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, w sprawie nie występują uchybienia wymienione w art. 439 § 1 kpk oraz sytuacja procesowa określona art. 454 kpk, więc przepis art. 437 § 2 kpk wyklucza możliwość uchylecia zaskarżonego wyroku i skierowania sprawy do jej ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji. Bezsprzecznie zatem zaskarżony wyrok musi ulec zmianie na korzyść oskarżonego jako oczywiście niesprawiedliwy (art.433 § 1 kpk w zw. z art. 440 kpk).

Rozwijając kwestię ustaleń faktycznych wyroku wskazać należy na ich rozbieżność z jedynymi dowodami w postaci wyjaśnień oskarżonego i skazanych już A. M. (1) oraz P. B.. Uszło bowiem uwadze Sądu I instancji, iż mimo formalnych deklaracji wszystkich oskarżonych przyznania się do zarzucanych im czynów (protokół rozprawy k. 306 akt) to jednak już ze złożonych wyjaśnień wyraźnie wynika, iż powodem wystawienia fikcyjnej faktury sprzedaży pojazdu M.A. M. przez P. B. był zamiar A. M. ubiegania się o kredyt na zakup auta względnie o zawarcie umowy kredytu leasingowego. „Dowiadywałem się o możliwość uzyskania kredytu na zakup pojazdu.... zostawiłem dowód rejestracyjny koledze, tj. A. M., który miał mi załatwić fakturę z jakimś swoim kolegą ...po kilku dniach udałem się do W., gdzie od A. M. odebrałem fakturę zakupu i dokumenty pojazdu (wyjaśnienia A. M. (1) k. 60), co potwierdza oskarżony, cyt.”A. zapytał mnie, czy mogę mu pomóc załatwić fakturę na samochód. A. chciał sprawdzić, czy uda mu się na samochód załatwić kredyt lub leasing...”, po czym oskarżony u znajomego, prowadzącego warsztat samochodowy P. B., uzyskał przedmiotową fakturę (wyjaśnienia k. 130-131 akt). Wedle wyjaśnień P. B. (k. 204- 205 akt) nie miał on w ogóle wiedzy o przedmiotowej fakturze a oskarżonemu A. M. nie przekazywał żadnej faktury.

Tak więc z przedstawionych wyżej wyjaśnień (i jednoczesnym braku dowodów przeciwnych) niezbicie wynika, iż oskarżony A. M. zobowiązał się A. M. (1) jedynie do załatwienia fikcyjnej faktury zakupu pojazdu w związku z poszukiwaniem przez A. M. (1) kredytu względnie leasingu, po czym zobowiązanie to wykonał. Z relacji obu wskazanych osób nie wynika, by oskarżony A. M. był świadom, że pozyskiwanie owej faktury miało na celu z przyszłe formalności rejestracji auta. W tych niewątpliwych okolicznościach faktycznych oskarżony swym działaniem nie mógł wypełnić ustawowych znamion występku pomocnictwa do wyłudzenia poświadczenia nieprawdy przez A. M. (1) co do rejestracji pojazdu marki M., bo nie występują jakiegokolwiek dowody, potwierdzające, że oskarżony A. M. swym zamiarem obejmował pomocnictwo A. M. (1) do wyłudzenia poświadczenia nieprawdy w postaci decyzji o rejestracji pojazdu. Tym samym brak jest podstaw faktycznych do przypisania oskarżonemu ustawowych znamion występku z art. 272 kk, w tym w formie sprawczej pomocnictwa. Oskarżony A. M. może odpowiadać karnie tylko w granicach

swego zamiaru, w tym przypadku pomocnictwa A. M. (1) do występku oszustwa kredytowego z art. 296§ 1 kk, a to przez pozyskanie stwierdzającej nieprawdę faktury. Jak ponadto wiadomo z dowodów sprawy, A. M. (1) faktycznie nawet nie zdążył przygotować jakiegokolwiek wniosku o kredyt, zaś oskarżonemu A. M. w tym zakresie prokurator nie postawił zarzutu popełnienia przestępstwa.

Po trzecie, zasadnie apelujący zakwestionował dokonaną przez Sąd I instancji subsumpcję ustalonego przezeń stanu prawnego i zastosowania dyspozycji przepisu art. 271 § 1 kk. W tym zakresie uzasadnienie apelacji zawiera prawidłowy wywód, wsparty przytoczonymi orzeczeniami Sądu Najwyższego oraz tezami pochodzącymi z literatury przedmiotu (powszechnie aprobowanych komentarzy do kodeksu karnego).

Odnosząc się do jednoznacznych okoliczności faktycznych sprawy wskazać należy, iż skazany P. B. jako właściciel firmy (...) (...) we W. wystawiając we własnym imieniu fakturę sprzedaży auta A. M. (1) wystawił dokument, stwierdzający nieprawdę co do zawarcia pomiędzy tymi osobami umowy cywilnoprawnej. P. B. jako właściciel zakładu mógł wystawiać faktury za wykonanie świadczonych przez siebie usług, ale nie oznacza to automatycznie, że owe kompetencje są tożsame z uprawnieniami funkcjonariusza publicznego lub innej osoby uprawnionej do wystawienia dokumentu co do okoliczności mającej znaczenie prawne w rozumieniu art. 271 §1 kk. Zatem P. B. w okolicznościach sprawy nie mógł być sprawcą - podmiotem przypisanego mu fałszu intelektualnego. Wystawiane przezeń faktury tym samym nie mają cechy zaufania publicznego, bo dokumentują wyłącznie umowy cywilnoprawne. Skoro więc przedmiotowa faktura sprzedaży auta z dnia 12.03.2014r. (kopia na k. 20 akt) nie posiadała cechy dokumentu wystawianego na użytek publiczny, tj. dokumentu korzystającego z domniemania prawdziwości, poświadczenia obdarzonego zaufaniem publicznym w myśl art.271 § 1 kk, to oczywistym pozostaje wnioskowanie, iż oskarżony A. M. pośrednicząc w jej „wystawieniu”, a następnie przekazując ją A. M. (1) nie wypełnił ustawowych znamion art. 271 § 1 kk w jakiegokolwiek formie sprawczej. Zaprezentowana wykładnia nie może wzbudzać wątpliwości, także zważywszy na ugruntowane orzecznictwo sądowe, np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 lutego 2013 r. sygn. akt II AKa 14/13 cyt. " Poświadczeniem" z art. 271 § 1 k.k. są tylko dokumenty "wystawione" na użytek publiczny, przeznaczone do dowodzenia okoliczności w nich poświadczonych bez potrzeby potwierdzenia ich innymi dowodami, korzystające z domniemania prawdziwości, obdarzone zaufaniem publicznym. Nie należą do tego zakresu dokumenty sporządzone przez funkcjonariuszy publicznych dla celów wewnętrznych urzędu, ani dokumenty regulujące zobowiązania między osobami fizycznymi lub prawnymi (umowy, oświadczenia itp.).baza danych LEX nr 1281120.

Z przytoczonych względów zaskarżony wyrok należało radykalnie zreformować przez uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu występku. W konsekwencji tej treści orzeczenia koszty procesu w sprawie ponosi Skarb Państwa (art. 632 pkt. 2 kpk).